

Podklady potrebné na skúšku členov lesnej stráže

- Zákon o lesoch č. 326/2005 Z.z:
§23, §24, §30, §31, §52, §53, §54, §63, §65
- Vyhláška o vyznačovaní ťažby dreva, označovaní vytáženého dreva a dokladoch o pôvode dreva č.232/2006 Z.z.:
§2, §3, §5, §6
- Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z:
§76
- Zákon o priestupkoch č. 372/1990 Zb.:
§1-§20, §84-§87
- Trestný zákon č. 300/2005 Z.z.: §1-§30, §124, §128(1), §130, §212, §284-286, §306, §321-§327
- Prvá pomoc : priložený materiál

Zákon 326/2005 o lesoch

§ 23

Zásady vykonávania ťažby

(1) Ťažba sa môže vykonať len po vyznačení ťažby a na základe písomného súhlasu hospodára. Vyznačenie ťažby sa nevyžaduje pri výchove lesa v lesných porastoch s vekom do 50 rokov. Písomný súhlas na ťažbu sa nevyžaduje pri prečistkách bez predpísaného objemu ťažby dreva v platných programoch starostlivosti o lesy.

(2) Vykonávateľ ťažby je povinný na vyzvanie orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, člena lesnej stráže alebo príslušníka Policajného zboru³¹⁾ predložiť súhlas podľa odseku 1.

(3) Obhospodarovateľ lesa je povinný zabezpečiť, aby sa ťažba uskutočňovala takým spôsobom, aby sa minimalizovali negatívne dôsledky na pôdu, vodné toky, následný lesný porast, príľahlé stromy a kvalitu ťaženého dreva. Najneskôr po ukončení ťažby je obhospodarovateľ lesa povinný zabezpečiť bezodkladné ošetrovanie narušenej lesnej pôdy, koryta vodného toku, lesného porastu a príľahlých stromov tak, aby nedochádzalo k ich ďalšiemu poškodeniu.

(4) Vytážené drevo je obhospodarovateľ lesa alebo nákupca dreva povinný najneskôr pred odvozom z odvozného miesta označiť čitateľnou ciachou alebo iným povoleným označením, ktoré vopred zaregistroval orgán štátnej správy lesného hospodárstva.

§ 24

Povinnosti a oprávnenia pri sústreďovaní, preprave a uskladňovaní dreva

(1) Obhospodarovateľ lesa alebo nákupca dreva je povinný

- a) pri sústreďovaní, preprave a uskladňovaní dreva zabrániť nadmernému poškodzovaniu pôdy, okolitých stromov, lesných ciest a vodných tokov; po ukončení činnosti vykonať opatrenia na zmiernenie alebo odstránenie negatívnych dôsledkov poškodenia a na zabránenie ďalšieho poškodzovania, najmä vodnou eróziou,
- b) vyhotovovať doklady o pôvode dreva a viesť súvisiacu evidenciu,
- c) uplatňovať pri uvádzaní dreva na trh^{33a)} systém náležitej starostlivosti podľa osobitných predpisov.^{33b)}

(2) Obhospodarovateľ lesa alebo nákupca dreva je v odôvodnených prípadoch oprávnený použiť cudzie pozemky na činnosti súvisiace s ťažbou a prepravou dreva v nevyhnutnom rozsahu, na nevyhnutnú dobu a po dohode s ich vlastníkom o výške a o spôsobe úhrady za použitie týchto pozemkov. Ak sa nedosiahne dohoda, o výške alebo spôsobe úhrady za používanie cudzích pozemkov rozhoduje súd.³⁴⁾

(3) Do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu podľa odseku 2 môže orgán štátnej správy lesného hospodárstva rozhodnúť vo veci používania cudzích pozemkov podľa odseku 2. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok. Tým nie sú dotknuté všeobecné predpisy o náhrade škody.³⁵⁾

(4) Právnické osoby a fyzické osoby, ktoré prepravujú, skladujú alebo spracúvajú drevo alebo nákupca dreva, sú povinné na vyzvanie preukázať orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, členovi lesnej stráže alebo príslušníkovi Policajného zboru pôvod prepravovaného dreva alebo skladovaného dreva dokladmi [§ 66 písm. d)] a tieto doklady uchovávať najmenej desať rokov.

(5) Člen lesnej stráže je oprávnený požadovať preukázanie pôvodu prepravovaného dreva alebo skladovaného dreva podľa odseku 4 len na lesných pozemkoch a lesných cestách v obvode svojej pôsobnosti bez ohľadu na vlastnícke vzťahy k nim.

(6) Orgán štátnej správy lesného hospodárstva a člen lesnej stráže sú oprávnení zadržať drevo, ktorého pôvod nie je preukázaný; z rovnakého dôvodu je príslušník Policajného zboru oprávnený drevo zaistiť.³¹⁾ Náklady a ujmu vzniknuté so zadržaním alebo zaistením neoznačeného dreva alebo dreva, ku ktorému doklady o pôvode dreva nemajú predpísané náležitosti, alebo dreva, pri ktorom sa údaje uvádzané v doklade o pôvode dreva nezhodujú so skutočným stavom, znáša obhospodarovateľ lesa alebo nákupca dreva.

(7) Prepravca dreva je povinný prepravovať drevo takým spôsobom, aby orgán štátnej správy lesného hospodárstva, člen lesnej stráže alebo príslušník Policajného zboru mohol vykonať kontrolu celého nákladu dreva bez toho, aby bolo potrebné s drevom manipulovať. Manipuláciou dreva sa rozumie vyloženie a naloženie dreva z dôvodu kontroly.

(8) Zakazuje sa viesť cesty, zväžnice a približovacie linky korytami drobných vodných tokov v pozdĺžnom smere.

§ 25

Sprístupňovanie lesa a využívanie lesných ciest

(1) Na účely tohto zákona je sprístupňovanie lesa najmä plánovanie, projektovanie, výstavba a rekonštrukcia lesných ciest s cieľom zabezpečenia trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, využívania funkcií lesov, vytvorenia podmienok na zabezpečenie ochrany pred požiarmi, poskytnutie zdravotnej pomoci a záchranu. Lesné cesty sa môžu nachádzať aj na iných ako lesných pozemkoch podľa § 3 ods. 1 písm. e) prvého bodu.

(2) Vlastníci a správcovia sú povinní lesné cesty udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené³⁶⁾ a zabezpečiť funkčnosť pozdĺžnych a priečných odvodňovacích zariadení. Pri vzniku mimoriadnych situácií v lesoch sú povinní bezodkladne zabezpečiť prejazdnosť lesných ciest najmä pre potreby zložiek integrovaného záchranného systému; na zabezpečenie tejto povinnosti možno použiť postup podľa osobitného predpisu.^{36a)}

(3) Lesné cesty je oprávnený využívať každý po dohode s ich vlastníkom, správcom alebo so združením podľa § 51 ods. 2 o čase a spôsobe využívania lesných ciest a o výške a spôsobe úhrady za ich využívanie. Ak sa nedosiahne dohoda a osoba ich potrebuje na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečovanie starostlivosti o dotknuté územie a o stavby a zariadenia na tomto území, o čase a spôsobe využívania lesných ciest a o výške alebo spôsobe úhrady za využívanie lesných ciest rozhoduje súd.³⁴⁾

(4) Do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu podľa odseku 3 môže orgán štátnej správy lesného hospodárstva rozhodnúť vo veci využívania lesnej cesty, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie povinností podľa § 28. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

(5) Vlastník, správca alebo združenie podľa § 51 ods. 2 sú povinní na výkon ich činností umožniť bezplatné využívanie lesných ciest zložkám integrovaného záchranného systému, protipovodňovej ochrany, vodnej strážii, rybárskej strážii, lesnej strážii, strážii prírody a fyzickým osobám, ktoré majú oprávnenie stráže prírody, ³⁷⁾ štátnym zamestnancom pri výkone štátnej správy v obvode svojej pôsobnosti podľa tohto zákona a osobitných predpisov, ³⁸⁾ ako aj fyzickým osobám a právnickým osobám, ktoré vykonávajú činnosti podľa § 29, 41 a 46.

(6) Osoby oprávnené využívať lesnú cestu sú povinné využívať lesnú cestu spôsobom, ktorým sa minimalizuje poškodenie lesnej cesty, stavieb a zariadení s ňou súvisiacich. Ak napriek tomu dôjde k jej poškodeniu, sú povinné o tejto skutočnosti bezodkladne informovať vlastníka, správcu alebo združenie podľa § 51 ods. 2 a na vlastné náklady vykonať opatrenia na zabránenie ďalšieho poškodzovania a odstránenie škody; tým nie sú dotknuté všeobecné predpisy o náhrade škody.³⁵⁾

§ 30 Využívanie lesov verejnou

(1) Každý má právo na vlastnú zodpovednosť a nebezpečenstvo vstupovať na lesné pozemky; tým nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov.45b)

(2) Pri využívaní lesov verejnou je každý povinný chrániť a nenarušovať lesné prostredie, rešpektovať práva a oprávnené záujmy vlastníka, správcu a obhospodarovateľa lesa a pokyny obhospodarovateľa lesa, člena lesnej stráže a orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

(3) Organizovať alebo vykonávať aktivity na účel dosiahnutia zisku na lesných pozemkoch možno len so súhlasom vlastníka alebo správcu. Využívanie lesov verejnou sa nevzťahuje na uzavreté a ohradené lesné pozemky vo vojenských lesoch.

(4) Orgán štátnej správy lesného hospodárstva môže na žiadosť vlastníka, správcu alebo obhospodarovateľa lesa alebo z vlastného podnetu zakázať alebo obmedziť využívanie lesov verejnou na dobu nevyhnutne potrebnú, ak to vyžaduje ochrana práv a oprávnených záujmov vlastníka, správcu a obhospodarovateľa lesa, ochrana lesa (§ 28) alebo iný verejný záujem. Orgán štátnej správy lesného hospodárstva zákaz alebo obmedzenie využívania lesov verejnou vhodným spôsobom zverejní a v prípade potreby obhospodarovateľovi lesa uloží dotknutú časť lesa označiť. Na konanie o vydávaní a odvolávaní zákazov alebo obmedzení využívania lesov verejnou sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.12)

§ 31 Zákaz niektorých činností

(1) Na lesných pozemkoch je zakázané

a) vykonávať terénne úpravy, stavať ploty alebo budovať chodníky, narúšať pôdny kryt, odvážať lesnú pôdu alebo hrabanku,

b) zakladať alebo udržiavať otvorené ohne na nich alebo v ich ochrannom pásme mimo vyznačených miest,

c) stavať posedy, príbytky alebo tábory mimo vyznačených miest,

d) jazdiť alebo stáť motorovým vozidlom, motocyklom, skútrom, snežným skútrom, motorovou trojkolkou alebo štvorkolkou mimo vyznačených miest a jazdiť na bicykli alebo na koni mimo lesnej cesty 45a) alebo vyznačenej trasy; to neplatí, ak ide o využitie lesnej cesty podľa § 25,

e) vstupovať do lesných škôlok alebo do oplotených miest, ako aj miest označených zákazom vstupu,

f) vstupovať do lesných porastov na miestach, kde sa vykonáva technologická príprava pracoviska, výrub stromov a sústreďovanie dreva na odvozné miesto alebo plošné chemické ošetrenie,

g) rušiť ticho a pokoj,

h) zbierať v nadmernom množstve semená, vyberať semenáčky alebo sadenice lesných drevín; za nadmerné množstvo sa považuje množstvo použité podľa osobitného predpisu, 45d)

i) manipulovať s látkami nebezpečnými pre prírodné prostredie,

j) ťažiť stromy alebo kry, alebo odnášať alebo odvážať stromy, kry alebo ich časti vrátane dreva ležiaceho na zemi,

k) zakladať skládky odpadov alebo znečisťovať lesné pozemky odpadmi, 46)

l) fajčiť alebo odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, 42)

m) narušovať vodný režim najmä odvodňovaním pozemkov alebo úpravami vodných tokov v rozpore s osobitnými predpismi, 47)

n) pást' hospodárske zvieratá, 48)

o) voľne púšťať psov okrem psov poľovníckych a služobných49) pri výkone povinností, alebo iné domáce zvieratá,

p) vypaľovať porasty bylín, krov alebo stromov.42)

(2) Zakázané je neoprávnené používať alebo poškodzovať lesné pozemky, lesné porasty, stromy a kry a stavby a zariadenia slúžiace lesnému hospodárstvu (ďalej len "lesný majetok").

(3) Zákazy uvedené v odseku 1 písm. a) až j) sa nevzťahujú na obhospodarovateľa lesa pri zabezpečovaní hospodárenia v lese a využívaní ostatných lesných produktov, ak nie sú tieto činnosti

upravené osobitnými predpismi 38) a pri činnostiach na odvrátenie ohrozenia života alebo zdravia alebo bezprostredného poškodenia majetku a pri plnení úloh Horskou záchrannou službou.49a) Zákazy uvedené v odseku 1 písm. d), f) a h) sa nevzťahujú na osoby vykonávajúce zber alebo odber lesného reprodukčného materiálu podľa osobitného predpisu.45d)

(4) Obhospodarovateľ lesa, ktorý uskutočňuje činnosť podľa odseku 1 písm. b), je povinný zariadiť sledovanie ohňa a jeho bezpečné uhasenie pred opustením miesta, kde sa oheň nachádza. Povinnosť podľa osobitného zákona 50) tým nie je dotknutá.

(5) Zákaz uvedený v odseku 1 písm. d) až f) sa nevzťahuje na štátnych zamestnancov pri výkone štátnej správy v obvode svojej pôsobnosti podľa tohto zákona a osobitných predpisov, 38) na fyzické osoby a právnické osoby, ktoré vykonávajú činnosti podľa § 29, 41, 46 a 53 a podľa osobitného predpisu45ab), na stráž prírody a fyzické osoby, ktoré majú oprávnenia stráže prírody. 37)

(6) Orgán štátnej správy lesného hospodárstva môže po písomnom súhlase vlastníka alebo správcu povoliť výnimku zo zákazu uvedeného v odseku 1 písm. a) až h), j) a n) aj iným právnickým osobám alebo fyzickým osobám. Výnimku zo zákazu uvedeného v odseku 1 písm. n) možno udeliť, len ak je vykonávanie tejto činnosti v súlade s dokumentmi starostlivosti podľa osobitného predpisu. 50a)

(7) Odvolanie proti rozhodnutiu podľa odseku 6 nemá odkladný účinok.

(8) Zákaz uvedený v odseku 1 písm. g) a so súhlasom vlastníka alebo správcu lesa tiež zákazy uvedené v odseku 1 písm. a), c) až e) sa nevzťahujú na výkon práva poľovníctva podľa osobitného predpisu.51) Zákazy uvedené v odseku 1 písm. a), d) až g), i) a j) sa nevzťahujú na výkon činnosti podľa § 32 ods. 1.

§ 63 Priestupky

(1) Priestupku na úseku lesného hospodárstva sa dopustí ten, kto na lesných pozemkoch

- a) stavia posedy, príbytky alebo tábory mimo vyznačených miest,
- b) jazdí alebo stojí motorovým vozidlom, motocyklom, skútrom, snežným skútrom, motorovou trojkolkou alebo štvorkolkou mimo vyznačených miest, alebo jazdí na bicykli alebo na koni mimo lesnej cesty alebo vyznačenej trasy; to neplatí, ak ide o využitie lesnej cesty podľa § 25,
- c) vstupuje do lesných škôlok alebo do oplotených miest, ako aj miest označených zákazom vstupu,
- d) vstupuje do lesných porastov, kde sa vykonáva technologická príprava pracoviska, výrub stromov a sústreďovanie dreva na odvozné miesto alebo plošné chemické ošetrenie,
- e) ruší ticho a pokoj,
- f) voľne púšťa psov okrem psov poľovníckych a služobných49) pri výkone povinností alebo iné domáce zvieratá,
- g) vykonáva terénne úpravy, stavia ploty alebo buduje chodníky, narúša pôdny kryt, odváža lesnú pôdu alebo hrabanku,
- h) zakladá alebo udržiava otvorené ohne na lesných pozemkoch alebo v ich ochrannom pásme mimo vyznačených miest,
- i) fajčí alebo odhadzuje horiace alebo tlejúce predmety v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- j) narušuje vodný režim,
- k) pasie hospodárske zvieratá,
- l) organizuje verejné telovýchovné, športové a turistické podujatia v rozpore s osobitným zákonom, 90)
- m) zbiera v nadmernom množstve semená, vyberá semenáčky alebo sadenice lesných drevín,
- n) manipuluje s látkami nebezpečnými pre prírodné prostredie,
- o) ťaží stromy alebo kry, alebo stromy, kry alebo ich časti, vrátane dreva ležiaceho na zemi, odnáša alebo odváža,
- p) zakladá skládky odpadov alebo znečisťuje lesné pozemky odpadmi,
- q) vypaľuje porasty bylín, krov alebo stromov.

(2) Priestupku na úseku lesného hospodárstva sa dopustí aj ten, kto neoprávnene používa alebo poškodzuje lesný majetok, neplní iné povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo uložené na jeho základe alebo opatrenia orgánov štátnej správy lesného hospodárstva a lesníckej ochranárskej

služby.

- (3) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až f) možno uložiť pokutu do 165 eur.
- (4) Za priestupok podľa odseku 1 písm. g) až l) možno uložiť pokutu do 1 000 eur.
- (5) Za priestupok podľa odseku 1 písm. m) až q) a odseku 2 možno uložiť pokutu do 3 320 eur.
- (6) V blokovom konaní za priestupky podľa tohto zákona možno uložiť pokutu do 70 eur.
- (7) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch. 91)

§ 65

(1) Pri ukladaní pokuty a určení jej výšky podľa § 64 sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob a čas trvania a možné následky porušenia povinností, na spoluprácu a prístup právnických osôb alebo dotknutých fyzických osôb-podnikateľov k odstraňovaniu následkov a k prijatým opatreniam.

(2) Konanie o uložení pokuty podľa § 63 a 64 možno začať do jedného roka odo dňa, keď sa orgán štátnej správy lesného hospodárstva o porušení dozvedel, najneskôr však do troch rokov, a ak ide o porušenie povinností vlastníka, správcu alebo obhospodarovateľa lesa, najneskôr do desiatich rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(3) Orgán štátnej správy lesného hospodárstva môže v rozhodnutí o uložení pokuty súčasne nariadiť, aby v určenej lehote boli vykonané opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré bola pokuta uložená.

(4) Tomu, kto opakovane poruší počas troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty povinnosť, za ktorú mu bola pokuta už uložená, alebo nevykoná opatrenia podľa odseku 3, sa uloží ďalšia pokuta až do dvojnásobku hornej hranice pokuty podľa § 63 a 64.

(5) Pokuta je splatná do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená, ak v tomto rozhodnutí nie je určená dlhšia lehota jej splatnosti.

(6) Uložením pokuty právnickej osobe, fyzickej osobe-podnikateľovi alebo fyzickej osobe nie je dotknutá ich trestná zodpovednosť, ako aj trestná zodpovednosť ich zamestnancov.

(7) Príjmy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

LESNÁ STRÁŽ

§ 52

Ustanovovanie, odvolávanie a evidencia členov lesnej stráže

(1) Na zabezpečenie ochrany lesného majetku orgán štátnej správy lesného hospodárstva ustanovuje lesnú stráž. Členov lesnej stráže navrhuje vlastník, správca alebo obhospodarovateľ lesa. Oprávnenie člena lesnej stráže majú aj určení zamestnanci orgánov štátnej správy lesného hospodárstva.

(2) Členom lesnej stráže môže byť fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov, je plne spôsobilá na právne úkony, bezúhonná, zdravotne spôsobilá a odborne spôsobilá na vykonávanie tejto funkcie, je poistená na prípad zodpovednosti za škodu (§ 54), zložila sľub a je zapísaná v zozname členov lesnej stráže, ktorý vedie príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva.

(3) Za bezúhonného sa na účely tohto zákona považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo nespáchal priestupok na úseku lesného hospodárstva. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace a pri priestupku na úseku lesného hospodárstva čestným vyhlásením.

(4) Zdravotná spôsobilosť uchádzača za člena lesnej stráže sa preukazuje lekársym posudkom podľa osobitného predpisu.76)

(5) Odborná spôsobilosť uchádzača za člena lesnej stráže sa overuje skúškou na príslušnom orgáne štátnej správy lesného hospodárstva.

(6) Člen lesnej stráže skladá do rúk prednostu príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva sľub, ktorý znie: "Sľubujem, že ako člen lesnej stráže budem dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy a vykonávať v určenom obvode pôsobnosti svoju funkciu zodpovedne podľa svojho najlepšieho svedomia."

(7) Člen lesnej stráže vykonáva svoju funkciu na lesnom majetku v obvode pôsobnosti určenom príslušným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva. Výmera obvodu je spravidla 500 hektárov, ak orgán štátnej správy lesného hospodárstva nedohodne s vlastníkom, správcom alebo obhospodarovateľom lesa inú výmeru.

(8) Člen lesnej stráže sa pri výkone svojej funkcie preukazuje odznakom člena lesnej stráže a na požiadanie aj preukazom člena lesnej stráže; pri preukazovaní príslušnosti nesmie odznak a preukaz vydať z rúk.

(9) Náklady na činnosť lesnej stráže vrátane nákladov na vybavenie donucovacími prostriedkami znáša ten, na ktorého návrh bol člen lesnej stráže ustanovený; je povinný sledovať, či člen lesnej stráže riadne vykonáva svoju funkciu.

(10) Členstvo v lesnej strážii zaniká

- a) odvolaním člena lesnej stráže,
- b) smrťou člena lesnej stráže alebo jeho vyhlásením za mŕtveho,
- c) vzdaním sa funkcie člena lesnej stráže.

(11) Člena lesnej stráže možno odvolať, ak o odvolanie požiada ten, na koho návrh bol ustanovený, alebo ak prestal spĺňať podmienky na výkon funkcie alebo porušil sľub. Odvolaný člen lesnej stráže je povinný bezodkladne odovzdať preukaz člena lesnej stráže a odznak člena lesnej stráže orgánu, ktorý mu ich vydal.

(12) Na konanie o ustanovení a odvolaní člena lesnej stráže sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. 12)

§ 53

Povinnosti a oprávnenia člena lesnej stráže

(1) Člen lesnej stráže je povinný

- a) nosiť pri výkone svojej funkcie na viditeľnom mieste odznak člena lesnej stráže a na požiadanie sa preukázať preukazom člena lesnej stráže,
- b) bezodkladne oznámiť vlastníkovi, správcovi alebo obhospodarovateľovi lesa zistenú škodu v lesoch, prípadne aj osobu, ktorá škodu spôsobila,
- c) vykonať neodkladné opatrenia na odstránenie alebo zmiernenie následkov škody vzniknutej v lese,
- d) spolupracovať s príslušníkmi Policajného zboru, obecnou políciou a s orgánmi štátnej správy pri riešení prípadov porušenia zákona,
- e) oznamovať trestné činy, priestupky a iné správne delikty, prispievať k ich objasneniu a oznamovať podozrivé osoby príslušným orgánom,
- f) zabezpečovať dôkazový materiál o konaní, ktoré je v rozpore s týmto zákonom,
- g) odovzdať odňaté veci orgánu, ktorý rozhoduje o konaní v rozpore s týmto zákonom,
- h) chrániť preukaz člena lesnej stráže a odznak člena lesnej stráže pred poškodením, stratou, odcudzením alebo zneužitím; ich stratu alebo odcudzenie bez zbytočného odkladu oznámiť orgánu štátnej správy lesného hospodárstva,
- i) predkladať orgánom štátnej správy lesného hospodárstva na ich požiadanie správy o zabezpečovaní ochranej služby v lesoch,

- j) spísať o okolnostiach použitia donucovacích prostriedkov úradný záznam a oznámiť bezodkladne použitie donucovacích prostriedkov príslušnému orgánu štátnej správy lesného hospodárstva a Policajnému zboru,
- k) poskytnúť zranenej osobe pomoc, ak to okolnosti dovoľia a ak v súvislosti s použitím donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby,
- l) zachovať pri výkone svojej činnosti vlastnú dôstojnosť a vážnosť, ako aj dôstojnosť a vážnosť osôb, proti ktorým zasahuje,
- m) zúčastňovať sa akcií súvisiacich s činnosťou člena lesnej stráže podľa tohto zákona organizovaných pre členov lesnej stráže orgánom štátnej správy lesného hospodárstva.

(2) Člen lesnej stráže je oprávnený

- a) vykonávať kontrolu dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na jeho základe,
- b) vykonávať potrebné zisťovania a kontrolovať osobu, ktorá v lesoch vykonáva činnosť súvisiacu s lesným hospodárstvom, a požadovať od nej potrebné oprávnenia, vyjadrenia, informácie, údaje a vysvetlenia, ktoré sa týkajú uplatňovania tohto zákona,
- c) kontrolovať príslušné doklady, najmä doklady o pôvode dreva (§ 24 ods. 4), súvisiacu evidenciu a preukaz totožnosti,
- d) vstupovať na pozemky, do stavieb a zariadení, ak sa na to nevyžaduje povolenie podľa osobitných predpisov, 77)
- e) zisťovať totožnosť osôb podozrivých zo spáchania trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu,
- f) vyzvať osobu, aby upustila od protiprávneho konania, ak je dôvodné podozrenie, že osoba pácha trestný čin alebo priestupok na úseku lesného hospodárstva, a v prípade, že neuposlúchne výzvu a ak nemožno zistiť jej totožnosť, obmedziť jej osobnú slobodu a predviesť ju na útvar Policajného zboru; pred predvedením jej odobrať zbraň,
- g) odňať vec získanú konaním poškodzujúcim alebo ohrozujúcim lesný majetok, ako aj vec použitú na toto protiprávne konanie; o odňatí veci vyhotoví člen lesnej stráže záznam a jeho odpis odovzdá kontrolovanej osobe,
- h) používať technické prostriedky na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov potrebných na zdokumentovanie veci a konania,
- i) požadovať pomoc Policajného zboru alebo obecnej polície, ak nemôže splnenie úloh zabezpečiť vlastnými silami a prostriedkami,
- j) požiadať každého o pomoc v prípade bezprostredného ohrozenia života a zdravia alebo majetku,
- k) ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní za priestupky na úseku lesného hospodárstva,
- l) držať alebo nosiť zbraň a strelivo pri výkone funkcie, ak má na to oprávnenie podľa osobitných predpisov, 78)
- m) použiť zbraň pri
 1. nutnej obrane alebo v krajnej núdzi, 79)
 2. zneškodňovaní zvierat, ktoré ohrozujú život alebo zdravie osôb,
 3. hrozbe zbraňou namierenou proti osobe, ktorá je ozbrojená alebo kladie odpor pred predvedením na útvar Policajného zboru,
 4. varovnom výstrele do vzduchu na odvrátenie nebezpečenstva hroziaceho jemu alebo inej osobe alebo na odvrátenie vzniku škody, ktorá bezprostredne ohrozuje záujmy chránené týmto zákonom, alebo
 5. varovnom výstrele do vzduchu pri úteku osoby, ktorú je člen lesnej stráže oprávnený predviesť na útvar Policajného zboru,
- n) použiť donucovacie prostriedky,
- o) použiť varovný výstrel na odvrátenie škody veľkého rozsahu, ktorá bezprostredne ohrozuje lesný majetok, bezpečnosť prevádzky lesného hospodárstva alebo iný verejný záujem,
- p) vstupovať na lesný majetok v určenom obvode, vchádzať a stáť s označeným motorovým vozidlom na lesných cestách a lesných pozemkoch,
- q) zastaviť motorové vozidlo na lesných pozemkoch, kontrolovať oprávnenie vjazdu na lesné pozemky, najmä ak motorové vozidlo prepravuje drevo, rezivo alebo iné lesné produkty, kontrolovať dodržanie povinností pri preprave dreva vyplývajúcich z ustanovení § 24; prehliadka nesmie sledovať iný záujem, ako zistiť výskyt neoprávnene nadobudnutých lesných produktov.

(3) Člen lesnej stráže je oprávnený použiť tieto donucovacie prostriedky:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) slzotvorné prostriedky,
- c) obušok,
- d) putá,
- e) služobný pes,
- f) varovný výstrel.

(4) Na použitie donucovacích prostriedkov podľa odseku 3 písm. a) až e) sa primerane vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu.80)

(5) Každý je povinný v určenom obvode pôsobnosti člena lesnej stráže uposlúchnuť jeho výzvu, pokyn, príkaz a požiadavku a strpieť výkon jeho povinností a oprávnení.

§ 54

Poistenie zodpovednosti za škodu

Ten, na ktorého návrh bol člen lesnej stráže ustanovený, je povinný člena lesnej stráže poistiť na prípad

- a) škody, poškodenia zdravia a smrti spôsobenej členovi lesnej stráže pri plnení úloh podľa tohto zákona alebo v priamej súvislosti s ním,
- b) škody spôsobenej členom lesnej stráže iným osobám pri plnení úloh podľa tohto zákona alebo v priamej súvislosti s ním okrem škody spôsobenej osobe, ktorá svojím protizákonným konaním oprávnený a primeraný zákrok vyvolala.

Zákon o ochrane prírody 543/2002 Z.z.

(1) Donucovacími prostriedkami sú

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) slzotvorné prostriedky,
- c) obušok,
- d) putá,
- e) služobný pes.

(2) Pred použitím donucovacích prostriedkov člen stráže prírody je povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby, alebo vec neznesie odklad, alebo tomu bránia iné okolnosti.

(3) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje člen stráže prírody podľa konkrétnej situácie tak, aby použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané nebezpečnosti útoku.

(4) Člen stráže prírody je oprávnený použiť hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky a obušok s cieľom

- a) zabrániť úmyselnému poškodzovaniu záujmov chránených týmto zákonom,
- b) zaistiť bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známkov bude pokračovať,
- c) obmedziť osobnú slobodu osoby, ktorá kladie aktívny odpor.

(5) Člen stráže prírody je oprávnený použiť putá

- a) na spútanie osoby, ktorá kladie aktívny odpor alebo fyzicky napáda člena stráže prírody alebo osobu, ktorá vystúpila na jeho podporu, úmyselne koná v rozpore s týmto zákonom, po márnej výzve, aby od takéhoto konania upustila,
- b) na vzájomné pripútanie osôb za podmienok uvedených v písmene a).

(6) Člen stráže prírody je oprávnený použiť služobného psa s cieľom

- a) zaistiť bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známkov bude pokračovať,
- b) zabrániť úteku osoby, ak má byť takejto osobe obmedzená osobná sloboda.

(7) Člen stráže prírody používa služobného psa s náhubkom. Ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonanie odporu osoby vyžadujú, použije služobného psa bez náhubku.

(8) Pri zákroku proti osobe vysokého veku, osobe so zjavným telesným postihnutím a proti osobe mladšej ako 15 rokov je člen stráže prírody oprávnený použiť z donucovacích prostriedkov iba hmaty a chvaty. Ostatné donucovacie prostriedky je člen stráže prírody oprávnený použiť len vtedy, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje životy a zdravie iných osôb alebo vlastnej osoby alebo hrozí závažná škoda na chránených častiach prírody a krajiny a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak. Člen stráže prírody nie je oprávnený použiť donucovacie prostriedky proti zjavne tehotnej žene.

(9) Rozsah vybavenia člena stráže prírody donucovacími prostriedkami určí okresný úrad v sídle kraja.

(10) Služobným psom na účel odsekov 1 až 9 je pes pracovného plemena, ktorý je vo vlastníctve člena stráže prírody, má platný veterinárny preukaz a absolvoval skúšku z výkonu služobných a pracovných plemien psov.

VYHLÁŠKA 232/2006 Z.z.o vyznačovaní ťažby dreva, označovaní vyťaženého dreva a dokladoch o pôvode dreva

§ 2 Vyznačovanie ťažby dreva

- (1) Stromy určené na výrub sa vyznačujú jednotlivito nezmazateľným farebným znakom s priemerom najmenej päť centimetrov alebo čitateľnou ciachou vo výške 130 centimetrov od zeme na kmeni a na koreňovom nábehu.
- (2) Pri úmyselnej ťažbe dreva hospodárskym spôsobom podrastovým sa pri zakladaní východísk obnovy lesa označia okrajové stromy nezmazateľným farebným šikmým pásom, širokým najmenej päť centimetrov, z vnútornej strany obnovovaného prvku tým istým druhom farby, ktorým sa vyznačia jednotlivé stromy určené na výrub, ak sa tieto stromy nevyznačia ciachou. Na vyznačenie úmyselnej ťažby dreva nemožno použiť červenú ani bielu farbu. Okrajové stromy sa do času rozširovania východísk obnovy lesa nerúbu. Vo fáze dorubu sa jednotlivé stromy určené na výrub nevyznačujú.
- (3) Pri úmyselnej ťažbe dreva hospodárskym spôsobom holorubným sa východiská obnovy označia podľa odseku 2. Jednotlivé stromy určené na výrub sa nevyznačujú.
- (4) Pri úmyselnej ťažbe dreva hospodárskym spôsobom výberkovým a účelovým sa vyznačia jednotlivé stromy určené na výrub podľa odseku 1.
- (5) Pri mimoriadnej ťažbe dreva sa okrajové stromy označujú po obvode plochy odlesnenia nezmazateľnými ležatými písmenami x červenej farby; tie stromy sa nerúbu.
- (6) Pri náhodnej ťažbe dreva, po ktorej vzniká holina, označujú sa len hraničné stromy po obvode plochy holiny, a to nezmazateľnými ležatými písmenami x bielej farby; tie stromy sa nerúbu.
- (7) Pri náhodnej ťažbe dreva, po ktorej nevzniká holina, vyznačujú sa jednotlivé stromy bielym farebným znakom podľa odseku 1; vývraty, zlomy do troch metrov výšky a suché stromy bez kôry sa nevyznačujú.
- (8) Vyznačené stromy určené na výrub sa vedú v evidencii, ktorej vzor je uvedený v prílohe č. 1.

§ 5 Označovanie vyťaženého dreva

(1) Vyťažené drevo sa najneskôr pred odvozom z odvozného miesta označí tak, aby na dopravnom prostriedku alebo jeho samostatnej časti bolo označené najmenej jednou ciachou alebo iným povoleným označením každého obhospodarovateľa lesa alebo nákupcu dreva, od ktorého prepravované drevo pochádza.

(2) Odvozné miesto je výrobná lokalita prechodného uloženia vyťaženého dreva po ukončení jeho sústreďovania, z ktorého sa vykonáva odvoz vyťaženého dreva.

(3) Ciachou alebo iným povoleným označením sa označuje vyťažené drevo a z neho vyrobené sortimenty podľa slovenských technických noriem¹⁾

a) v celých dĺžkach,

b) priečne rozrezané na výrezy I., II. a III. triedy kvality,

c) určené na výrobu drevoviny (brúsne drevo), banské výrezy,

d) vlákňinové drevo a ostatné priemyslové drevo V. triedy kvality, dlhšie ako dva metre,

e) palivové drevo VI. triedy kvality, dlhšie ako dva metre.

(4) Obhospodarovateľ lesa alebo nákupca dreva môže vyťažené drevo označiť ďalšími údajmi o vyťaženom dreve alebo iným označením bez poškodenia ciachy alebo iného povoleného označenia podľa odseku 1; za poškodenie sa považuje taký zásah do ciachy alebo iného povoleného označenia, ktorý zhoršuje ich čitateľnosť alebo viditeľnosť.

§ 6

Doklady o pôvode dreva a ich preukazovanie

(1) Pôvod prepravovaného dreva alebo uskladneného dreva sa preukazuje dokladom; vzor tlačiva je uvedený v prílohe č. 5.

(2) Pri preprave dreva od viacerých obhospodarovateľov lesa alebo nákupcov dreva na jednom dopravnom prostriedku alebo jeho samostatnej časti musí byť doklad o pôvode dreva vystavený každým z nich osobitne.

(3) V doklade o pôvode dreva sa o prepravovanom dreve uvádzajú tieto údaje:

a) číslo kusa, drevina, kvalitatívna trieda, dĺžka a priemer kusa, objem kusa v m³ a celkový objem v m³,

b) drevina, kvalitatívna trieda, celkový objem v priestorových metroch a celkový objem v m³ určený prepočtom z priestorových metrov alebo

c) pri preprave žrdoviny počet kusov v jednotlivých triedach žrdoviny a objem jednotlivých tried žrdoviny podľa slovenských technických noriem, 1) ak sa neuvedú údaje podľa písmena a) alebo písmena b).

VZOR

DOKLAD O PÔVODE DREVA

číslo:

Obhospodarovateľ lesa alebo nákupca dreva:						Odberateľ:					
Prepravca:						Číslo vagóna: Dopravný prostriedok: EČV:					
Odkiaľ: Kam:			Dátum prepravy:			Čas nahládky:			Identifikačné údaje ciachy:		
Drevina:						Kvalitatívna trieda:					
Celkový objem v prm:						Celkový objem v m ³ :					
1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Číslo kusov	Drevina	Dĺžka/ks ⁺	Priemer	Kvalitatívna trieda ^{**}	Objem v m ^{3***}	Číslo kusov	Drevina	Dĺžka/ks ⁺	Priemer	Kvalitatívna trieda ^{**}	Objem v m ^{3***}
Spolu:						Spolu:					
Vydal (meno a priezvisko):				Dátum: Hodina:				Podpis:			
Prevzal (meno a priezvisko):				Dátum: Hodina:				Podpis:			

Vysvetlivky:

prm – priestorové metre

*) Pri žrdovine sa uvádza počet kusov v jednotlivých triedach žrdoviny.

**) Pri žrdovine sa uvádza trieda žrdoviny.

***)

Pri žrdovine sa uvádza celkový objem triedy žrdoviny.“

ZÁKON 372/1990 Zb. o priestupkoch

§ 1

Základné ustanovenia

Orgány štátnej správy Slovenskej republiky a obce vedú občanov k tomu, aby dodržiavali zákony a ostatné právne predpisy a rešpektovali práva spoluobčanov; dbajú najmä o to, aby občania nesťažovali plnenie úloh štátnej správy a obcí a nenarúšali verejný poriadok a občianske spolunažívanie.

§ 2

Pojem priestupku

(1) Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

- (2) Priestupkom nie je konanie, ktorým niekto odvracia
- a) primeraným spôsobom priamo hroziaci útok na záujem chránený zákonom alebo
 - b) nebezpečenstvo spôsobom priamo hroziace záujmu chránenému zákonom, ak týmto konaním nebol spôsobený zrejme rovnako závažný následok ako ten, ktorý hrozil, a toto nebezpečenstvo nebolo možné v danej situácii odstrániť inak.

§ 3 Zavinenie

Na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

§ 4

- (1) Priestupok je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'
- a) vedel, že môže svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že tento záujem neporuší alebo neohrozí, alebo
 - b) nevedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

- (2) Priestupok je spáchaný úmyselne, ak páchatel'
- a) chcel svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo
 - b) vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, a pre prípad, že ho poruší alebo ohrozí, bol s tým uzrozumený.

- (3) Konaním sa rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel' vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery povinný.

§ 5 Vek a nepríčetnosť

- (1) Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto v čase jeho spáchania nedovršil pätnásť rok svojho veku.

- (2) Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto pre duševnú poruchu v čase jeho spáchania nemohol rozpoznať, že ide o porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom, alebo nemohol ovládať svoje konanie. Zodpovednosti sa však nezbavuje ten, kto sa do stavu nepríčetnosti priviedol, hoci len z nedbanlivosti, pozitívnym alkoholom alebo užitím inej návykovej látky. 1)

1) § 1 ods. 3 zákona SNR č. 46/1989 Zb. o ochrane pred alkoholizmom a inými toxikomániami.

§ 6 Zodpovednosť za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe

Za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe zodpovedá podľa tohto zákona ten, kto za právnickú osobu konal alebo mal konať, a ak ide o konanie na príkaz, ten, kto dal na konanie príkaz.

§ 7 Pôsobnosť zákona

- (1) Zodpovednosť za priestupok sa posudzuje podľa zákona účinného v čase spáchania priestupku; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje iba vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

- (2) Páchatel'ovi možno uložiť len taký druh sankcie, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o priestupku rozhoduje.

(3) O ochrannom opatrení sa rozhodne podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje.

§ 8

(1) Podľa tohto alebo iného zákona sa posudzuje priestupok, ktorý bol spáchaný na území Slovenskej republiky.

(2) Podľa tohto zákona sa posudzuje tiež priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22, proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. b) a d) a priestupok proti majetku podľa § 50, ktorý spáchal v cudzine občan Slovenskej republiky alebo cudzinec, 2) ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak takéto konanie nebolo v cudzine prejednané. Iný priestupok spáchaný v cudzine občanom Slovenskej republiky alebo cudzincom, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, sa posudzuje podľa tohto alebo iného zákona len vtedy, ak ním uvedená osoba porušila povinnosť, ktorú má podľa slovenských predpisov mimo územia republiky, alebo ak to vyplýva z vyhlásených medzinárodných dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná.

2) § 1 ods. 3 zákona č. 68/1965 Zb. o pobyte cudzincov na území Československej socialistickej republiky.

§ 9

(1) Konanie osôb požívajúcich výsady a imunity podľa zákona alebo medzinárodného práva, ktoré má znaky priestupku, nemožno ako priestupok prejednať. Nemožno ani vykonať sankciu alebo v jej výkone pokračovať, ak osoba, ktorej bola sankcia uložená, sa stala neskôr osobou požívajúcou podľa zákona alebo podľa medzinárodného práva výsady a imunity.

(2) Podľa tohto zákona možno prejednať konanie poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré je priestupkom spáchaným porušením zákazu požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky pri vykonávaní činnosti, pri ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu života, zdravia alebo poškodeniu majetku.

§ 10

(1) Podľa osobitných predpisov 3) sa prejedná konanie, ktoré má znaky priestupku, ak sa ho dopustili
a) osoby podliehajúce vojenskej disciplinárnej právomoci, príslušníci Policajného zboru a príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky,
b) sudcovia a prokurátori,
c) osoby počas výkonu trestu odňatia slobody.

(2) Toto konanie sa prejedná ako priestupok, ak jeho páchatel prestal byť osobou uvedenou v ods 1.

3) Zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 100/1970 Zb. o služobných pomeroch príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 142/1961 Zb. o kárnej zodpovednosti sudcov z povolania v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1973, ktorým sa vydáva úplné znenie Poriadku pre výkon trestu odňatia slobody v nápravno-výchovných ústavoch (reg.čiasťka 2/1974 Zb.), v znení rozkazov č. 11/1975 a č. 4/1976.

Sankcie

§ 11

(1) Za priestupok možno uložiť tieto sankcie:

- a) pokarhanie,
- b) pokutu,
- c) zákaz činnosti,

d) prepadnutie veci.

(2) Sankciu možno uložiť samostatne alebo s inou sankciou; pokarhanie nemožno uložiť spolu s pokutou.

(3) Od uloženia sankcie možno v rozhodnutí o priestupku upustiť, ak k náprave páchatel'a postačí samotné prejednanie priestupku.

§ 12

(1) Pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatel'a, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní.

(2) Za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednávaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnuteľný; zákaz činnosti možno uložiť, ak ho možno uložiť za niektorý z týchto priestupkov.

§ 13

(1) Pokutu možno uložiť do 33 eur, ak neustanovuje osobitná časť tohto zákona alebo iný zákon vyššiu pokutu.

(2) Ak tento alebo osobitný zákon neustanovuje inak, v blokovom konaní (§ 84) možno uložiť pokutu do 33 eur a v rozkaznom konaní (§ 87) do 250 eur.

(3) Pokuta je príjmom obce, ak bola uložená za priestupky proti verejnému poriadku (§ 47 a 48), proti občianskemu spolunažívaniu (§ 49), proti majetku (§ 50), ako aj za priestupky proti poriadku v správe vykonávanej obcou (§ 21 ods. 1, § 24 ods. 1 písm. a) a d), § 26 ods. 1, § 27 ods. 1 písm. b), § 30 ods. 1, § 32 ods. 1, § 34 ods. 1, § 35 ods. 1, § 45 a 46) a za priestupky porušenia všeobecne záväzného nariadenia obce. Výnosy ostatných pokút sú príjmom štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

(4) Príjmom obce sú aj výnosy pokút uložených obcou v blokovom konaní.

§ 14

(1) Zákaz činnosti možno uložiť len za priestupky uvedené v osobitnej časti tohto zákona alebo v inom zákone a na čas v nich ustanovený, najdlhšie na dva roky, a ak ide o činnosť, ktorú páchatel' vykonáva v pracovnom alebo v inom obdobnom pomere alebo na ktorú treba povolenie alebo súhlas štátneho orgánu, a ak páchatel' spáchal priestupok touto činnosťou alebo v súvislosti s ňou.

(2) Do času zákazu činnosti sa započítava čas, po ktorý páchatel' na základe opatrenia orgánu štátnej správy vykonaného v súvislosti s prejednávaným priestupkom nesmel už túto činnosť vykonávať.

(3) Od výkonu zvyšku zákazu činnosti možno po uplynutí polovice času výkonu tejto sankcie upustiť, ak páchatel' priestupku spôsobom svojho života preukázal, že jej ďalší výkon nie je potrebný. O upustení sa môže rozhodnúť aj na základe žiadosti páchatel'a.

§ 15

(1) Prepádnutie veci možno uložiť, ak vec patrí páchatel'ovi a
a) bola použitá na spáchanie priestupku alebo bola na to určená, alebo
b) bola priestupkom získaná alebo nadobudnutá za vec získanú priestupkom.

(2) Prepádnutie veci nemožno uložiť, ak je jej hodnota v nápadnom nepomere k povahe priestupku.

(3) Vlastníkom prepádnutej veci sa stáva Slovenská republika.

Ochranné opatrenia § 16

Ochrannými opatreniami sú:

- a) obmedzujúce opatrenie,
- b) zhabanie vecí.

§ 17

(1) Obmedzujúce opatrenie spočíva v zákaze navštevovať určené verejne prístupné miesta a miestnosti, v ktorých sa podávajú alkoholické nápoje alebo konajú verejné športové alebo kultúrne podujatia. Možno ho uložiť páchateľovi priestupku na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami (§ 30), priestupku proti verejnému poriadku (§ 47, 47a a 48), priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (§ 49), priestupku proti majetku (§ 50) alebo priestupku podľa osobitného predpisu.3aa)

(2) Obmedzujúce opatrenie musí byť primerané povahe a závažnosti spáchaného priestupku; možno ho uložiť len spolu so sankciou a najdlhšie na jeden rok.

§ 18

(1) Ak nebolo uložené prepadnutie vecí uvedenej v § 15 ods. 1 písm. a) alebo b), možno rozhodnúť, že sa takáto vec zhabe, ak

- a) patrí páchateľovi, ktorého nemožno za priestupok stíhať, alebo
- b) nepatrí páchateľovi priestupku a ak to vyžaduje bezpečnosť osôb alebo majetku alebo iný všeobecný záujem.

(2) O zhabaní vecí nemožno rozhodnúť, ak od konania, ktoré má znaky priestupku, uplynuli dva roky. Ustanovenie § 15 ods. 2 platí obdobne.

(3) Vlastníkom zhabanej veci sa stáva Slovenská republika.

§ 19

Osobitné ustanovenie o mladistvých

(1) Pri posudzovaní priestupku osoby, ktorá v čase jeho spáchania dovŕšila pätnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku (ďalej len "mladistvý"), sa prihliada na osobitnú starostlivosť, ktorú venuje spoločnosť mládeži.

(2) Priestupok mladistvého nemožno prejednať v rozkaznom konaní.

(3) Horná hranica pokuty sa u mladistvých znižuje na polovicu; nesmie byť pritom vyššia ako 4 000 Sk a v blokovom konaní nesmie byť vyššia ako 500 Sk. V blokovom konaní možno uložiť mladistvému pokutu do 1 000 Sk, ak podľa tohto zákona alebo iného zákona možno uložiť v blokovom konaní pokutu vyššiu ako 1 000 Sk.

(4) Zákaz činnosti možno mladistvému uložiť najdlhšie na jeden rok, ak nebráni výkon tejto sankcie jeho príprave na povolanie.

§ 20

Zánik zodpovednosti za priestupok

(1) Priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky; nemožno ho tiež prejednať, prípadne uloženú sankciu alebo jej zvyšok vykonať, ak sa na priestupok vzťahuje amnestia.

(2) Do plynutia lehoty podľa odseku 1 sa nezapočítava doba, počas ktorej sa pre ten istý skutok viedlo trestné stíhanie.

Blokové konanie

§ 84

- (1) Za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je priestupok spoľahlivo zistený a obvinený z priestupku je ochotný pokutu (§ 13 ods. 2) zaplatiť.
- (2) Priestupok možno vybaviť aj napomenutím, ak zaň podľa tohto zákona nemožno uložiť zákaz činnosti alebo prepadnutie vecí. Napomenutie sa nepovažuje za sankciu.
- (3) Proti blokovému konaniu sa nemožno odvolať, nemožno ho obnoviť ani preskúmať mimo odvolacieho konania.
- (4) Pokuty v blokovom konaní sú oprávnené ukladať a vyberať správne orgány, v ktorých pôsobnosti je prejednanie priestupkov, osoby nimi poverené a ďalej orgány ustanovené týmto alebo iným zákonom.
- (5) V blokovom konaní nemožno prejednať priestupky, o ktorých sa koná len na návrh.

§ 85

- (1) Bloky na ukladanie pokút (ďalej len "pokutové bloky") vydáva Ministerstvo financií Slovenskej republiky.
- (2) Orgány oprávnené ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní odoberajú pokutové bloky od daňového úradu.
- (3) Ak nemôže páchatel' priestupku zaplatiť pokutu na mieste, vydá sa mu blok na pokutu na mieste nezaplatenú s poučením o spôsobe zaplataenia pokuty, o lehote jej zaplataenia a následkoch nezaplataenia pokuty. Prevzatie tohto bloku páchatel' priestupku potvrdí.
- (4) Poverené osoby sú povinné preukázať, že sú oprávnené ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní. Na pokutových blokoch sa vyznačia údaje o tom, komu, kedy a za aký priestupok bola pokuta v blokovom konaní uložená.

§ 86

V blokovom konaní môžu prejednávať

- a) orgány Policajného zboru priestupky podľa § 30, § 46 až 50 alebo ďalšie priestupky, ak tak ustanoví osobitný zákon,
- b) obce priestupky proti verejnému poriadku podľa § 47 a 48, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49, priestupky proti majetku podľa § 50, ako aj priestupky proti poriadku v správe vykonávanej obcou (§ 21 ods. 1, § 24 ods. 1 písm. c), § 26 ods. 1, § 27 ods. 1 písm. b), § 30 ods. 1, § 32 ods. 1, § 34 ods. 1, § 35 ods. 1, § 45 a 46) a priestupky porušenia všeobecne záväzného nariadenia obce,
- c) orgány štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce priestupky proti poriadku v štátnej správe podľa § 21 ods. 1 písm. b), d) a f), § 30 ods. 1 písm. f) a g) a priestupky podľa § 46, ak nimi boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy o bezpečnosti práce, ak sa dopustil niektorého z týchto priestupkov pracovník organizácie alebo podnikateľa v ich priestoroch alebo na ich pracoviskách,
- d) orgány hygienickej služby priestupky proti poriadku v štátnej správe podľa § 29 ods. 1 písm. a), b), d), e), g) a h),
- e) orgány štátneho dozoru vo veciach životného prostredia priestupky podľa § 45,
- f) colné úrady ako správcovia spotrebnej dane priestupky, ak tak ustanoví osobitný zákon.¹⁴⁾
- g) orgány Vojenskej polície, ak fyzická osoba, na ktorú sa vzťahuje pôsobnosť Vojenskej polície, spáchala priestupok podľa osobitného predpisu.14a)

§ 87

Rozkazné konanie

(1) Ak je nepochybné, že obvinený z priestupku sa priestupku dopustil a ak vec nebola vybavená v blokovom konaní, môže správny orgán bez ďalšieho konania vydať rozkaz o uložení sankcie za priestupok (§ 13 ods. 2).

(2) Rozkaz nemožno vydať, ak obvinený z priestupku je zbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená.

(3) Rozkaz má rovnaké náležitosti ako rozhodnutie o priestupku. Oznamuje sa vždy písomne.

(4) Obvinený z priestupku môže proti rozkazu podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia odpor správneho orgánu, ktorý rozkaz vydal. Včasným podaním odporu sa rozkaz zrušuje a správny orgán pokračuje v konaní. Obvinenému z priestupku nemožno uložiť iný druh sankcie s výnimkou pokarhania alebo vyššiu výmeru sankcie, než bola uvedená v rozkaze, ak sa pri prejednávaní priestupku nezistia nové podstatné skutkové okolnosti.

(5) Rozkaz, proti ktorému nebol včas podaný odpor, má účinky právoplatného rozhodnutia.

(6) V rozkaznom konaní nemožno prejednať priestupky, o ktorých sa koná len na návrh.

TRESTNÝ ZÁKON č. 300/2005 Z.z.

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon upravuje základy trestnej zodpovednosti, druhy trestov, druhy ochranných opatrení, ich ukládanie a skutkové podstaty trestných činov.

§ 2

Časová pôsobnosť

(1) Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší.

(2) Páchatelovi možno uložiť taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

(3) Ochranné opatrenie sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje.

§ 3

Územná pôsobnosť

(1) Podľa tohto zákona sa posudzuje trestnosť činu, ktorý bol spáchaný na území Slovenskej republiky.

(2) Trestný čin sa považuje za spáchaný na území Slovenskej republiky, aj keď sa páchatel

a) dopustil konania aspoň sčasti na jej území, ak porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom nastalo alebo malo nastať celkom alebo sčasti mimo jej územia, alebo

b) dopustil konania mimo územia Slovenskej republiky, ak tu malo nastať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom alebo ak tu malo nastať aspoň sčasti taký následok.

(3) Podľa tohto zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý bol spáchaný mimo územia Slovenskej republiky na palube lode plávajúcej pod štátnou vlajkou Slovenskej republiky alebo na palube lietadla zapísaného v registri lietadiel Slovenskej republiky.

Osobná pôsobnosť **§ 4**

Podľa tohto zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý mimo územia Slovenskej republiky spáchal občan Slovenskej republiky alebo cudzinec, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

§ 5

Podľa tohto zákona sa posudzuje aj trestnosť obzvlášť závažného zločinu, ak bol čin spáchaný mimo územia Slovenskej republiky proti občanovi Slovenskej republiky a v mieste činu je čin trestný alebo ak miesto činu nepodlieha žiadnej trestnej právomoci.

§ 6

(1) Podľa tohto zákona sa posudzuje trestnosť činu spáchaného mimo územia Slovenskej republiky cudzincom, ktorý nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, aj vtedy, ak
a) čin je trestný aj podľa zákona účinného na území, kde bol spáchaný,
b) páchatel bol zadržaný alebo zatknutý na území Slovenskej republiky a
c) nebol vydaný na trestné stíhanie cudziemu štátu.

(2) Páchatelovi uvedenému v odseku 1 však nemožno uložiť trest prísnejší, než ustanovuje zákon štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.

§ 7

Pôsobnosť podľa medzinárodných zmlúv

(1) Trestnosť činu sa posudzuje podľa tohto zákona aj vtedy, ak to ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(2) Ustanovenia § 3 až 6 sa nepoužijú, ak to nepripúšťa medzinárodná zmluva, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ktorou je Slovenská republika viazaná.

§ 7a

Pôsobnosť na ukládanie ochranných opatrení

(1) Ochranné opatrenie podľa tohto zákona možno uložiť, ak sa podľa neho posudzuje trestnosť činu, v súvislosti so spáchaním ktorého má byť ochranné opatrenie uložené.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije aj vtedy, ak páchatel činu inak trestného nie je trestne zodpovedný alebo ak ide o osobu, ktorú nemožno stíhať alebo odsúdiť.

§ 7b

Výkon a zohľadnenie rozhodnutia iného štátu

(1) Rozhodnutie súdu iného štátu v trestnej veci možno na území Slovenskej republiky vykonať alebo môže mať iné právne účinky, len ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva alebo zákon.

(2) Právoplatné odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie v trestnom konaní sa

zohľadní rovnako, ako keby bolo vydané súdom Slovenskej republiky, ak bolo vydané pre čin trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

POJEM A DRUHY TRESTNÉHO ČINU

§ 8 Trestný čin

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 9 Druhy trestných činov

Trestný čin je prečin a zločin.

§ 10 Prečin

(1) Prečin je

- a) trestný čin spáchaný z nedbanlivosti alebo
- b) úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov.

(2) Nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatela je jeho závažnosť nepatrná.

§ 11 Zločin

(1) Zločin je úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov.

(2) O zločin ide aj vtedy, ak v prísnejšej skutkovej podstate prečinu spáchaného úmyselne je ustanovená horná hranica trestnej sadzby prevyšujúca päť rokov.

(3) Zločin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov, sa považuje za obzvlášť závažný.

§ 12 Miesto spáchania trestného činu

Miesto spáchania trestného činu je každé miesto, na ktorom

- a) páchatel konal, alebo
- b) nastal alebo podľa predstavy páchatela mal nastať následok predpokladaný týmto zákonom.

§ 13 Príprava na zločin

(1) Príprava na zločin je konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôsobovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, návode, objednávaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu zločinu.

(2) Príprava na zločin je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej za zločin, ku ktorému smerovala.

(3) Trestnosť prípravy na zločin zaniká, ak páchatel dobrovoľne
a) upustil od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu zločinu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, alebo
b) urobil o príprave na zločin oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, sa mohlo ešte odstrániť; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(4) Ustanovením odseku 3 nie je dotknutá trestnosť páchatel'a za iný trestný čin, ktorý už týmto konaním spáchal.

§ 14 Pokus trestného činu

(1) Pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel' dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

(2) Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonany trestný čin.

(3) Trestnosť pokusu trestného činu zaniká, ak páchatel' dobrovoľne

a) upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, alebo
b) urobil o pokuse trestného činu oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, sa mohlo ešte odstrániť; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(4) Ustanovením odseku 3 nie je dotknutá trestnosť páchatel'a za iný trestný čin, ktorý už týmto konaním spáchal.

Zavinenie § 15

Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo
b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

§ 16 Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo
b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

§ 17

Pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.

§ 18

Na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne, ak ide o

- a) ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel' zavinił z nedbanlivosti, ak tento zákon nevyžaduje aj v tomto prípade zavinenie úmyselné, alebo
- b) inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel' nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, ak tento zákon nevyžaduje, aby o nej páchatel' vedel.

PÁCHATEĽ, SPOLUPÁCHATEĽ A ÚČASTNÍK TRESTNÉHO ČINU

§ 19 Páchatel'

- (1) Páchatel' trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám.
- (2) Páchatel'om trestného činu môže byť fyzická osoba.

§ 20 Spolupáchatel'

Ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

§ 21 Účastník

- (1) Účastník na dokonanom trestnom čine alebo na jeho pokuse je ten, kto úmyselne
 - a) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného činu (organizátor),
 - b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca),
 - c) požiadal iného, aby spáchal trestný čin (objednávateľ), alebo
 - d) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť po trestnom čine (pomocník).
- (2) Na trestnú zodpovednosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti páchatel'a, ak tento zákon neustanovuje inak.

OKOLNOSTI VYLUČUJÚCE TRESTNÚ ZODPOVEDNOSŤ

§ 22 Vek

- (1) Kto v čase spáchania činu inak trestného nedovršil štrnásť rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný.
- (2) Pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 nie je trestne zodpovedný, kto v čase spáchania činu nedovršil pätnásť rok svojho veku.

§ 23 Nepričetnosť

Kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

OKOLNOSTI VYLUČUJÚCE PROTIPRÁVNOSŤ ČINU

§ 24 Krajná núdza

(1) Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom.

(2) Nejde o krajnú núdzu, ak bolo možné nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom za daných okolností odvrátiť inak alebo ak spôsobený následok je zjavne závažnejší ako ten, ktorý hrozil. Rovnako nejde o krajnú núdzu, ak ten, komu nebezpečenstvo priamo hrozilo, bol podľa všeobecne záväzného právneho predpisu povinný ho znášať.

§ 25 Nutná obrana

(1) Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom.

(2) Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.

(3) Ten, kto odvracia útok spôsobom uvedeným v odseku 2, nebude trestne zodpovedný, ak konal v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmätku, strachu alebo zľaknutia.

(4) Ak sa niekto vzhľadom na okolnosti prípadu mylne domnieva, že útok hrozí, nevylučuje to trestnú zodpovednosť za čin spáchaný z nedbanlivosti, ak omyl spočíva v nedbanlivosti.

§ 26 Oprávnené použitie zbrane

(1) Použitie zbrane v súlade so zákonom nie je trestným činom.

(2) Za použitie zbrane v súlade so zákonom sa považuje aj jej použitie proti inému vo svojom obydli na ochranu života, zdravia alebo majetku, ak osoba do obydli neoprávnene vnikne alebo v ňom neoprávnene zotrvá a nejde o nutnú obranu. To neplatí, ak bola pritom inému úmyselne spôsobená smrť.

§ 27 Dovoľené riziko

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak niekto v súlade s dosiahnutým stavom poznania vykonáva spoločensky prospešnú činnosť v oblasti výroby a výskumu, ak spoločensky prospešný výsledok, ktorý sa od vykonávania činu očakáva, nemožno dosiahnuť bez rizika ohrozenia záujmu chráneného týmto zákonom.

(2) Nejde o dovoľené riziko, ak výsledok, ku ktorému čin smeruje, celkom zjavne nezodpovedá miere rizika alebo vykonávanie činu odporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu, verejnému záujmu, zásadám ľudskosti alebo sa prieči dobrým mravom.

§ 28 Výkon práva a povinnosti

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúcich zo všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, z

plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu ani ho neobchádza; spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnomu predpisu.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bol spáchaný trestný čin genocídia podľa § 418, trestný čin nedobrovoľného zmiznutia podľa § 420a alebo trestný čin neľudskosti podľa § 425 splnením nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu orgánu výkonnej moci alebo nadriadeného.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bol spáchaný trestný čin vojnového bezprávia podľa § 433 splnením nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu orgánu výkonnej moci alebo nadriadeného, okrem prípadu, ak osoba, ktorá plnila také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn,
a) mala zákonnú povinnosť splniť také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn,
b) nevedela, že také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn je nezákonné, a
c) obsah takého nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu nenasvedčoval, že je nezákonné.

§ 29 Súhlas poškodeného

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak bol vykonaný so súhlasom poškodeného a nesmeruje proti jeho životu alebo zdraviu.

(2) Nejde o súhlas poškodeného, ak súhlas nebol daný vopred, nebol vážny a dobrovoľný alebo ak v súvislosti s ním bol spáchaný iný trestný čin.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak podľa skutkovej podstaty trestného činu má byť čin trestný aj vtedy, keď bol daný súhlas poškodeného podľa odseku 1.

§ 30

Plnenie úlohy agenta

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak ním agent ustanovený podľa osobitného predpisu pri odhaľovaní trestného činu a pri zisťovaní jeho páchatela ohrozí alebo poruší záujem chránený týmto zákonom len preto, že bol k tomu donútený zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, v ktorej pôsobí, alebo ak spácha taký čin v dôvodnej obave o život alebo zdravie svoje alebo blízkej osoby.

(2) Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak agent spácha trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201, všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 2 až 4, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlečenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, vlastizrady podľa § 311, úkladov proti Slovenskej republike podľa § 312, teroru podľa § 313, § 314, záškodníctva podľa § 315, § 316, sabotáže podľa § 317, vyzvedačstva podľa § 318, genocídia podľa § 418, terorizmu podľa § 419 alebo neľudskosti podľa § 425 alebo ak činom uvedeným v odseku 1 spôsobí ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

(3) Čin inak trestný uvedený v § 332 až 335 a v § 336 ods. 2 spáchaný na účely odhalenia trestného činu alebo zistenia páchatela trestného činu podľa § 326, § 328 až 331 alebo § 336 ods. 1 spôsobom ustanoveným v Trestnom poriadku nie je trestným činom.

§ 124 Škoda

(1) Škodou sa na účely tohto zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

(2) Škodou sa rozumie v zmysle odseku 1 aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť.

(3) Pri trestných činoch proti životnému prostrediu sa škodou rozumie súhrn ekologickej ujmy a majetkovej škody, pričom majetková škoda v sebe zahrnuje aj náklady na uvedenie životného prostredia do predošlého stavu. Pri trestnom čine neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 rozsahom činu sa rozumie cena, za ktorú sa odpad v čase a v mieste zistenia činu obvykle zbiera, prepravuje, vyváža, dováža, zhodnocuje, zneškodňuje alebo ukladá, a cena za odstránenie odpadu z miesta, ktoré na jeho uloženie nie je určené.

§ 125

(1) Škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

(2) Ak tento zákon v osobitnej časti vyžaduje v základnej skutkovej podstate spôsobenie škody ako majetkový následok trestného činu a neuvádza jej výšku, má sa za to, že musí byť spôsobená aspoň škoda malá.

§ 128

(1) Verejným činiteľom sa na účely tohto zákona rozumie prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, člen vlády, sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastávajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda vyššieho územného celku, poslanec orgánu územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie člena stráže prírody, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou. Verejným činiteľom je aj sudca alebo úradník medzinárodného súdneho orgánu uznaného Slovenskou republikou alebo funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu činného v trestnom konaní iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ak na území Slovenskej republiky vykonáva úkony trestného konania takého štátu alebo orgánu; pre jeho ochranu sa podľa ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby úkony trestného konania vykonával v súlade s medzinárodnou zmluvou alebo so súhlasom orgánov Slovenskej republiky.

§ 130 Vec

(1) Vecou sa na účely tohto zákona rozumie

- a) hnutelná vec alebo nehnuteľná vec, byt alebo nebytový priestor, zvieratá, ak z jednotlivých ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné,
- b) ovládateľná prírodná sila alebo energia, alebo
- c) cenný papier bez ohľadu na jeho podobu.

(2) Za vec sa považuje aj nehmotná informácia, dáta výpočtovej techniky alebo obrazový záznam na technickom nosiči.

(3) Zverenou vecou sa na účely tohto zákona rozumie vec vo vlastníctve inej osoby, ktorú má páchatel' na základe zmluvy v oprávnenom užívaní alebo z dôvodov plnenia určitých úloh podľa dispozície jej vlastníka v držbe so záväzkom použiť ju len na dohodnutý účel alebo za dohodnutých podmienok ju vlastníkovi vrátiť.

(4) Prisvojením veci sa na účely tohto zákona rozumie odňatie veci z dispozície vlastníka alebo inej

osoby, ktorá ju má oprávnené, bez súhlasu, s úmyslom s ňou nakladať ako s vlastnou vecou.

(5) Návykovou látkou sa na účely tohto zákona rozumie alkohol, omamné látky, psychotropné látky a ostatné látky spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacíe schopnosti, alebo sociálne správanie.

(6) Prostriedkom hromadnej prepravy sa na účely tohto zákona rozumie vec spôsobilá na prepravu najmenej deviatich osôb.

§ 212 Krádež

(1) Kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobí tak malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a

- a) čin spácha vlámaním,
- b) bezprostredne po čine sa pokúsi uchovať si vec násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia,
- c) čin spácha na veci, ktorú má iný na sebe alebo pri sebe,
- d) takou vecou je vec z úrody z pozemku, ktorý patrí do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, alebo drevo z pozemku, ktorý patrí do lesného pôdneho fondu, alebo ryba z rybníka s intenzívnym chovom,
- e) čin spácha na veci, ktorej odber podlieha spoplatneniu na základe osobitného predpisu, alebo
- f) bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

- a) a spôsobí ním väčšiu škodu,
- b) hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený, alebo
- c) z osobitného motívu.

(4) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

- a) a spôsobí ním značnú škodu,
- b) závažnejším spôsobom konania,
- c) na mieste poživajúcom pietu alebo všeobecnú úctu alebo na mieste konania verejného zhromaždenia alebo obradu,
- d) na veci, ktorá požíva ochranu podľa osobitného predpisu, alebo
- e) tým, že taký čin zorganizuje.

(5) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

- a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,
- b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
- c) za krízovej situácie.

§ 284

(1) Kto úmyselne

- a) vydá ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví alebo cudzí majetok do nebezpečenstva škody veľkého rozsahu tým, že spôsobí požiar alebo povodeň, alebo poruchu, či haváriu prostriedku hromadnej prepravy, alebo škodlivý účinok výbušnín, plynu, elektriny, rádioaktivity alebo iných podobne nebezpečných látok alebo síl, alebo sa dopustí iného podobného nebezpečného konania (všeobecné nebezpečenstvo), alebo
- b) všeobecné nebezpečenstvo zvýši alebo sťaží jeho odvrátenie alebo zmiernenie, potrestá sa odňatím slobody na štyri roky až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) závažnejším spôsobom konania,
- b) na chránenej osobe,
- c) z osobitného motívu, alebo
- d) preto, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd.

(3) Odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, alebo
- b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

(4) Odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb, alebo
- b) za krízovej situácie.

§ 285

(1) Kto z nedbanlivosti spôsobí alebo zvýši všeobecné nebezpečenstvo, alebo sťaží jeho odvrátenie alebo zmiernenie, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

(3) Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním

- a) značnú škodu, alebo
- b) ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

(4) Odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb.

§ 286 Poškodzovanie a ohrozovanie prevádzky všeobecne prospešného zariadenia

(1) Kto úmyselne ohrozí prevádzku

- a) verejného telekomunikačného zariadenia, verejnej poštovej siete alebo prostriedku hromadnej prepravy alebo odstráni, alebo urobí neupotrebitelnou zvislú dopravnú značku zákazovú alebo príkazovú,
 - b) ochranného zariadenia proti úniku znečisťujúcich látok,
 - c) energetického zariadenia alebo verejného vodovodu, alebo verejnej kanalizácie,
 - d) verejného ochranného zariadenia proti požiaru, povodni alebo inej mimoriadnej udalosti,
 - e) podmorského kábla alebo podmorského potrubia,
 - f) obranného alebo ochranného zariadenia proti leteckým a iným podobným útokom alebo ich následkom,
 - g) stavieb a zariadení slúžiacich lesnému hospodárstvu, alebo
 - h) podobného všeobecne prospešného zariadenia,
- potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na štyri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním poruchu prevádzky všeobecne prospešného zariadenia, alebo
- b) za krízovej situácie.

§ 305 Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov

(1) Kto v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu exemplárov reguláciou obchodu s nimi vo väčšom rozsahu

- a) poškodí, zničí, vytrhne, vykope alebo nazbiera chránenú rastlinu alebo poškodí, alebo zničí jej biotop,
- b) usmrtí, zraní, chyťí alebo premiestni chráneného živočícha alebo poškodí, alebo zničí jeho biotop a obydlie,
- c) poškodí alebo zničí strom alebo ker, alebo ich vyrúbe, alebo
- d) ohrozí chránený živočíšny druh alebo rastlinný druh, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Kto v rozpore so všeobecne záväznými predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými predpismi na úseku lesného hospodárstva neoprávnené jazdí motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, motocyklom alebo skútrom na lesnom alebo poľnohospodárskom pozemku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

(4) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3

- a) závažnejším spôsobom konania,
- b) z osobitného motívu,
- c) v značnom rozsahu,
- d) v úmysle získať pre seba alebo iného značný prospech, alebo
- e) hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý.

(5) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3

- a) ako člen nebezpečného zoskupenia,
- b) vo veľkom rozsahu, alebo
- c) v úmysle zadovážiť sebe alebo inému prospech veľkého rozsahu.

§ 306 Porušovanie ochrany stromov a krov

(1) Kto v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na úseku lesného hospodárstva vo väčšom rozsahu poškodí alebo zničí strom alebo ker, alebo ich vyrúbe, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) v značnom rozsahu, alebo
- b) hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý.

(3) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
- b) vo veľkom rozsahu.

§ 321 Útok na orgán verejnej moci

(1) Kto použije násilie v úmysle pôsobiť na výkon právomoci orgánu verejnej moci, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

(3) Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

(4) Odňatím slobody na dvanásť rokov až dvadsať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb, alebo
- b) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 322

(1) Kto sa inému vyhráža usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením malej škody

- a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci orgánu verejnej moci, alebo
 - b) pre výkon právomoci orgánu verejnej moci,
- potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

§ 323 Útok na verejného činiteľa

(1) Kto použije násilie

- a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, alebo
 - b) pre výkon právomoci verejného činiteľa,
- potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ublíženie na zdraví,
- b) a spôsobí ním väčšiu škodu,
- c) závažnejším spôsobom konania, alebo
- d) proti orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu.

(3) Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, alebo
- b) a spôsobí ním značnú škodu.

(4) Odňatím slobody na dvanásť rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním smrť viacerých osôb, alebo
- b) za krízovej situácie.

§ 324

(1) Kto sa inému vyhráža usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením malej škody

- a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, alebo
 - b) pre výkon právomoci verejného činiteľa,
- potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

§ 325

Ochrana podľa § 321 až 324 sa poskytuje aj osobe, ktorá vystúpila na podporu alebo ochranu verejného činiteľa.

Trestné činy verejných činiteľov

§ 326 Zneužívanie právomoci verejného činiteľa

(1) Verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech,

- a) vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu,
 - b) prekročí svoju právomoc, alebo
 - c) nespĺní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci alebo z rozhodnutia súdu,
- potrestá sa odňatím slobody na dva roky až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) závažnejším spôsobom konania,
- b) na chránenej osobe, alebo
- c) z osobitného motívu.

(3) Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť,
- b) a spôsobí ním značnú škodu, alebo
- c) preto, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd.

(4) Odňatím slobody na desať rokov až dvadsať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb,
- b) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu, alebo
- c) za krízovej situácie.

§ 327

Marenie úlohy verejným činiteľom

(1) Verejný činiteľ, ktorý pri výkone svojej právomoci z nedbanlivosti zmarí alebo podstatne sťaží splnenie dôležitej úlohy, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 327a

Verejný činiteľ, ktorý z nedbanlivosti nespĺní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci pri správe majetku štátu, majetku obce, majetku vyššieho územného celku alebo majetku verejnoprávnej inštitúcie, hoci vedel, že tým môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, a

- a) spôsobí tým škodu veľkého rozsahu na majetku štátu, majetku obce, majetku vyššieho územného celku alebo majetku verejnoprávnej inštitúcie, alebo
 - b) spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb alebo smrť viacerých osôb,
- potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Ako poskytnúť prvú pomoc

Prvý zaznamenaný smrteľný úraz v súvislosti s motorovým vozidlom sa stal v roku 1879. Od tých čias hrozí toto nebezpečenstvo všetkým účastníkom cestnej premávky úmerne s narastajúcim počtom motorových vozidiel a zvyšujúcou sa rýchlosťou jazdy. Ročne vo svete zahynie pri dopravných nehodách niekoľko stotisíc ľudí.

Otrasne pôsobí zistenie, že takmer každý piaty zranený pri dopravnej nehode zomiera preto, že mu nebola včas poskytnutá účinná pomoc. Najčastejšie je to zadusenie, vykrvácanie alebo šok.

K záchrane života stačí často vykonať jednoduchý úkon alebo opatrenie, ktoré môže zvládnuť aj laik bez akýchkoľvek zdravotníckych pomôcok a odborného vzdelania.

Zaistiť odbornú pomoc na mieste nehody sa v mestách darí v priemere do 15 minút a na vidieku ešte neskôr. Tento čas je pri prudkom krvácaní, zastavení srdca alebo dusení príliš dlhý na to, aby zranený mohol prežiť. Pri týchto najzávažnejších poraneniach rozhodujú o živote zraneného nie minúty, ale často sekundy, a preto najväčšia zodpovednosť spočíva na nezranených účastníkoch nehody, chodcoch a okoloidúcich vodičoch.

V 90 % prípadoch všetkých úmrtí je prítomný svedok, ktorý by mohol poskytnúť prvú pomoc.

Prvá pomoc je účinná aj v prípade klinickej smrti, keď srdcové komory fibrilujú (komorová fibrilácia). Keď už nie je komorová fibrilácia, nie je možné oživenie. Záchranca nemá možnosť zistiť túto skutočnosť bez tzv. „defibrilátora“.

Na Slovensku smie používať defibrilátor len lekár, novšie vývojové typy prístroja sú však konfigurované spôsobom, ktorý dovoľuje aj iným, špeciálne vyškoleným osobám (zdravot. záchranári, špecializovaný stredný zdravotnícky personál) obsluhovať defibrilátor v prípade nutnosti. V blízkej budúcnosti sa uvažuje o možnosti využitia zahraničného modelu, v ktorom je počet osôb vyškolených na prácu s defibrilátorom rozšírený o nezdravotnícky personál IZS-integrovaného záchranného systému (hasiči, policajti) a to najmä na miestach so zvýšeným psychickým napätím (obchodné domy, športové štadióny a pod.).

Aby bola prvá pomoc zraneným účastníkom dopravnej nehody účinná, je potrebné ovládať základné postupy poskytovania prvej predlekárskej pomoci.

Zásady prvej pomoci

Každý človek je v núdzi odkázaný na pomoc iných ľudí. Izolovaný spôsob života dnešnej doby "odsudzuje" stále väčší počet jedincov na vlastnú pomoc, ktorú je v kritickom zdravotnom stave obtiažne realizovať. Ak niekto očakáva poskytnutie pomoci, mal by si byť vedomý vlastnej mravnej zodpovednosti pomáhať druhým a mal by byť schopný pomoc poskytnúť. Na princípe vzájomnosti poskytovaná prvá pomoc je zjednotená takmer vo všetkých krajinách sveta. Pamätajte si, že zásady prvej pomoci sú tak jednoduché, že ľudia si dnes škodia nie tým, že poskytnú prvú pomoc nevhodne, ale neposkytnú ju vôbec. Akákoľvek prvá pomoc je lepšia ako žiadna.

Hlavné zásady sú :

1. Zachrániť život (kontaktovať postihnutého, vykonať oživovanie úkony, zastaviť veľké vonkajšie krvácanie)
2. Zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu (fixovať zlomeniny, ošetriť rany a popáleniny, zabrániť strate tepla prikrytím...)
3. Zabezpečiť ďalšiu zdravotnú starostlivosť (privolať odbornú zdravotnú pomoc - 155- (ZZS Záchranná zdravotná služba), 112- IZS – (Integrovaný záchranný systém) zotrvať pri postihnutom až do príchodu odbornej pomoci posádky ZZS

POSTUP PRI POSKYTOVANÍ PRVEJ POMOCI

1. Kontrola životných funkcií

Životnými funkciami sú:

vedomie
dýchanie
obeh

Na vyšetrenie životných funkcií používame ľudské zmysly, zrak, sluch, hmat, na rozoznanie prítomnosti prchavej látky nám dobre poslúži čuch.

Použitím všetkých zmyslov súčasne dokážeme vyšetriť prítomnosť, resp. neprítomnosť životných funkcií v priebehu 10 sekúnd.

Táto skutočnosť je nesmierne dôležitá najmä v situáciách, ak je na mieste nehody viac zranených. Prvú pomoc poskytujeme neodkladne tým postihnutým, ktorým životné funkcie zlyhávajú, vážavý postoj záchrancu alebo prvotné ošetrovanie "kričiacich postihnutých" odsúdi ťažko ranených v priebehu 5 minút na smrteľné komplikácie, ktoré nedokáže zvrátiť ani profesionálna zdravotná pomoc a jej prístrojová technika.

Kontrola vedomia

Ak je na mieste nehody viac zranených, prvú pomoc začíname poskytovať najskôr tým, ktorí ju potrebujú okamžite. Zranení, ktorí v šoku alebo zo strachu kričia a volajú o pomoc, nie sú spravidla tak postihnutí ako tí, čo už volať nemôžu- sú v bezvedomí alebo v ťažkom šoku.

Zraneného najskôr oslovíme, zatrasíme a vyvoláme bolestivý podnet, napr. uštipnutím na predlaktí a pod. Ak nereaguje ani na jeden podnet, je to známka bezvedomia.

Kontrola dýchania a krvného obehu

Súčasne so zisťovaním prítomnosti vedomia sledujeme známky prítomnosti alebo neprítomnosti dýchania, vidíme a pod rukou cítime dvíhavé pohyby hrudníka alebo brucha, počujeme a na líci cítime prúd vydychovaného vzduchu z nosa a úst postihnutého. Ak je postihnutý v bezvedomí a nemá prítomné známky dychovej aktivity, považujeme aj krvný obeh za neprítomný.

Nepřítomnosť krvného obehu sa v súčasnosti vyšetruje iba sledovaním nepriamych známk - namodralá farba kože na okrajových častiach tela, postihnutý nereaguje kašľom, prehĺtaním, žmurkaním počas kontroly a čistenia ústnej dutiny.

Vyšetovanie obehu zisťovaním pulzu laik - záchranca nevykonáva!

2. Privolanie odbornej pomoci

Po zistení neprítomnosti životných funkcií (do 10 sekúnd) privoláme odbornú pomoc. Zdravotná záchranná služba má číslo 155, polícia 158 a hasiči 150. Rýchla zdravotná pomoc 112.

Spoločný dispečing Integrovaného záchranného systému má telefónne číslo 112.

Privolanie zdravotnej záchranej služby uprednostňujeme pri podozrení na srdcové zastavenie u dospelých a detí nad 8 rokov - najskôr volať ZZS a až potom poskytovať prvú pomoc.

U detí mladších ako 8 rokov volať ZZS až po 1 minúte oživovania.

Telefonujúci musí operátorovi poskytnúť informácie:

- miesto nehody (orientačné body okolia)
- počet účastníkov nehody, aspoň približne
- počet ťažko zranených alebo oživovaných osôb
- kontaktné telefónne číslo v prípade prerušenia spojenia, resp. spresnenia informácií

TELEFONICKÉ SPOJENIE UKONČUJE OPERÁTOR (OPERÁTORKA) ZZS, NIKDY NIE VOLAJÚCI!

3. Obnovenie dýchania a činnosti srdca

Príznaky :

Bezvedomie - nereaguje na vonkajšie podnety.

Nedýcha - chýba vydychovaný prúd vzduchu. Chýbajú dýchacie pohyby hrudníka.

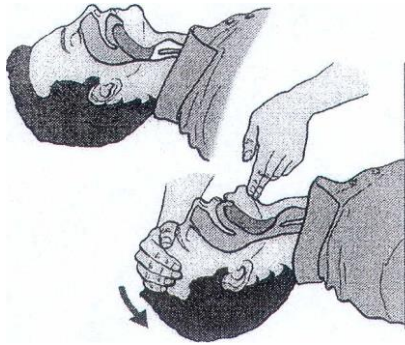
Namodralé zafarbenie slizníc a okrajových častí nosa, uší, prstov, pier.

Laik _ záchranca sa neorientuje podľa pulzu na krčnej tepne, ale vychádza z predpokladu, že zranený je bez dýchania. Najskôr sa obnoví krvný obeh a až potom dýchanie a nie naopak.

Ak postihnutý prestane dýchať, na záchranu jeho života zostáva len niekoľko minút a ak nie je včas poskytnutá pomoc, zastaví sa činnosť srdca.

Postup pri obnove dýchania a činnosti srdca:

- Uložiť postihnutého na tvrdú a rovnú podložku.
- Skontrolovať ústnu dutinu - odstrániť viditeľné prekážky.
- Predsunúť dolnú čel'usť, zakloniť hlavu a zistiť, či dýcha:

- pocitom (sluchom, priložením líca),
- pohľadom (dýchacie pohyby na hrudníku),
- hmatom (na hrudníku).

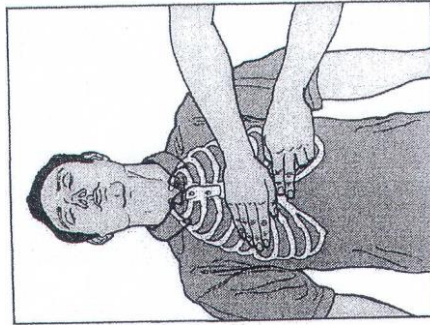
- Upcháme nos ľavou rukou (prstami) a zároveň zakloníme jeho hlavu a dvoma prstami pravej ruky predsunieme dolnú čel'usť.

- Zhlboka sa nadýchame a vykonáme dva účinné vdychy cez ústa zraneného.
- Po každom vdýchnutí uvoľníme nos a sledujeme hrudník - jeho výdych bude samovoľný.

Z piatich pokusov o vdýchnutie musia byť aspoň dva účinné V opačnom prípade môže byť v dýchacích cestách prekážka, príp. slabý záklon hlavy a umelé dýchanie je neúčinné. Ak nezačne dýchať, resp. nejavi známky života, začíname nepriamu masáž srdca.

Hrudnú kosť si rozdelíme pomyselnými čiarami na 3 tretiny, na rozhraní dolnej a strednej tretiny tlačíme zápästnou časťou dlane (nie celou dlaňou) hrudník 15-krát smerom k chrbtici do hĺbky 5 až 7 centimetrov v rytme 100 úderov za minútu.

Pokračujeme v oživovaní v pomere 2x vdýchnuť – 30x stlačiť.

Po 4 cykloch alebo po minúte oživovania skontrolujeme krvný obeh.

Umelé dýchanie je účinné, ak

- vzduch ľahko vniká do dýchacích ciest a do pľúc,
- hrudník sa dvíha a klesá,
- začína sa normalizovať farba postihnutého, stráca sa namodralá farba uší, pier, končekov prstov,
- postihnutý začína sám dýchať.

U dojčiat a malých detí dávame umelé dýchanie rovnako ako u dospelých len s tým rozdielom, že

- umelé vdychy dávame cez nos a ústa postihnutého,
- čím je dieťa mladšie, tým vydychujeme menej vzduchu, ale častejšie (u dojčiat až 30 x za minútu a to len obsah svojej ústnej dutiny),
- tlak na hrudník musí byť úmerný veku dieťaťa,
- u dojčiat stláča me hrudník dvoma prstami.

Oživovanie nesmie byť prerušené na viac ako 10 sekúnd. Ak postihnutý začína sám dýchať, je obnovená činnosť srdca.

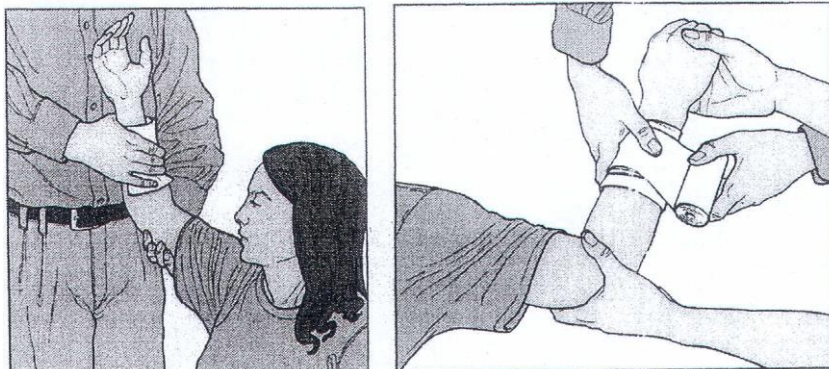
Aj potom postihnutého stále sledujeme a kontrolujeme životné funkcie. Ak laik odmieta dýchať z úst do úst, pokračuje v nepriarnej masáži srdca.

4. Veľké vonkajšie krvácanie

Zastavenie prudkého krvácania (z rany strieka alebo vyteká jasne červená krv) - je prvým a najdôležitejším opatrením pri poskytovaní prvej pomoci.

Postup:

- Ihneď pritlačiť rukou priamo na ranu alebo cez vrstvu obväzu, čistej tkaniny a pod.
- Priložiť tlakový obväz - vrstva má mať aspoň 2 cm.
- Znehybniť nad úrovňou srdca, napr. zdvihnúť zranenú ruku.

- Začať s protišokovými opatreniami
- Kontrolovať životné funkcie.
- Privolať odbornú pomoc.

Stláčanie tepny v tlakových bodoch je účinné, ale náročné na znalosti anatómie a skúsenosť záchrancu, a preto pri laickej prvej pomoci je účelnejšie používať tlakový obväz. Používanie škrtidla sa v mierových podmienkach neodporúča.

Zapamätajte si!

- Väčšina krvácaní sa dá zastaviť správne priloženým tlakovým obväzom.
- Pri presakovaní tlakového obväzu prikladáme ďalšiu vrstvu, napr. stočený obväz alebo vrstvu inej tkaniny, a pritiahneme ju k pôvodne priloženému tlakovému obväzu.
- Ak hrozí bezprostredné nebezpečenstvo vykrvácania, stlačíme tepnu prstami priamo v rane (napríklad rana na krku).
- Do tlakového obväzu nevkladáme pevné predmety.

5. Bezvedomie

Príznaky:

- Postihnutý leží bez pohnutia, s biedou tvárou a nereaguje na hlasné oslovenie ani na bolestivý podnet (štipnutie a pod.).
- Dýcha chrčivo a začína modravieť - pery, uši, prsty.

Zranený v bezvedomí môže mať rôzne poranenia, ale najviac je ohrozený zadusením. Okrem prudkého krvácania sú najčastejšou príčinou nepriechodné dýchacie cesty - zapadnutý koreň jazyka, zubná protéza, zvratky, zvyšky jedla, žuvačka a pod. Najmä chrčivé dýchanie potvrdzuje nepriechodnosť dýchacích ciest, ktoré musíme ihneď uvoľniť.

Postup:

- Zistiť prítomnosť ďalších dvoch životných funkcií - dýchania a obehu. . Ak zranený nedýcha, poskytneme umelé dýchanie a masáž srdca.
- Ak zranený dýcha, uložíme ho do stabilizovanej polohy na boku.
- Privoláme odbornú pomoc.

- Nad'alej sledujeme prítomnosť dýchania a krvného obehu

Zapamätajte si!

Ak je zranený v bezvedomí (pravidelne dýcha, ale nereaguje na podnety) a má viacero poranení, nedávame ho do stabilizovanej polohy na bok, ale sústavne sledujeme dýchanie a známky krvného obehu.

6. Šok

Šok môžeme očakávať pri každom väčšom poranení, pri popáleninách, pri poranení brucha, ale napríklad aj pri veľkom zľaknutí.

Príznaky:

- ❖ Nápadná bledosť a nepokoj.
- ❖ Veľmi rýchlo sa stáva apatickým.
- ❖ Ospanlivosť a nejasné videnie.
- ❖ Smäd.
- ❖ Nevol'nosť.
- ❖ Studená, bledá a spotená koža.
- ❖ Zrýchlené dýchanie.

Zapamätajte si!

S protišokovými opatreniami musíme začať ešte skôr, ako sa začnú prejavovať prvé príznaky.

Protišokové opatrenia:

- Pohodlne uložiť, zaistiť telesný a duševný pokoj, upokojovať a nedat' najavo svoj strach, znepokojenie.
- Ošetriť poranenia.
- Zabrániť podchladeniu - prikryť zhora i zospodu.
- Uložiť do protišokovej polohy.
- Nedat' piť, len ovlažovať pery a tvár.
- Privolať odbornú pomoc.
- Sledovať životné funkcie - vedomie, dýchanie a krvný obeh.

Do protišokovej polohy nedávame zraneného pri poraneniach hlavy, hrudníka, srdcových a dýchacích ťažkostiach a bezvedomí.

OŠETROVANIE RÁN, ZLOMENÍN A POPALENÍN

1. Ošetrovanie rán

Zapamätajte si!

- Rany sa nedotýka me rukami (okrem stlačenia tepny pri prudkom krvácaní).
- Ranu nevymývame ani nedezinfikujeme.
- Do rany nedávame zásyp, masť ani vatú.
- Z rany neodstraňujeme veľké predmety - upchávajú ranu a bránia krvácaniu.

Postup pri ošetrovaní:

Ranu riadne obnažíme a prezrieme.

Zakryjeme ju sterilným materiálom.

Šetrne, ale pevne previažeme.

Začneme s protišokovými opatreniami.

Privoláme odbornú pomoc alebo zabezpečíme prevoz na ošetrovanie.

2. Ošetrovanie zlomenín

Ak je normálny pohyb obmedzený alebo nemožný, zranená časť tela má zmenený tvar alebo neobvyklú polohu, zaznamenáme bolesť pri dotyku alebo pri pohybe a začína postupné opúchanie - musíme predpokladať zlomeninu, a to najmä pri končatinách.

Postup:

- o Vytvoriť oporu na poranenej končatine podložením rúk pod a nad miestom zlomeniny.
- o Znehybniť tak, aby bol znehybnený jeden kĺb pod aj nad zlomeninou.
- o Zlomenú hornú končatinu dať do závesu z trojrohej šatky.

ULOŽENIE ZRANENÝCH DO SPRÁVNEJ POLOHY

Správna poloha zlepšuje celkový stav zraneného, znižuje bolesť a v mnohých prípadoch zachraňuje jeho život.

a) Stabilizovaná poloha na boku (pri bezvedomí)

Postup ukladania na pravý bok:

- Pravú ruku zraneného podložíme pod jeho trup.
- Ľavú ruku ohnutú v lakti prítiahneme čo najviac k pravej nohe ohnutej pod kolenom.
- Jemným trhnutím prevrátime zraneného na pravý bok.
- Ľavú ruku podložíme pod tvár a hlavu čo najviac zakloníme.

Pri ukladaní na ľavý bok postupujeme obdobne.

V stabilizovanej polohe sa zranený neprevráti ani na brucho, ani na chrbát a záklon hlavy mu uvoľňuje dýchacie cesty.

Napriek tomu ho nesmieme nechať samotného a treba ho stále sledovať.

b) Protišoková poloha (pri šoku)

Pri tejto polohe treba zabezpečiť dokrvovanie mozgu, a preto musia byť dolné končatiny vyvýšené aspoň 30 cm nad úrovňou hlavy.

c) Poloha na chrbte s ľahko podloženou hlavou

Do tejto polohy ukladáme zraneného s poranenou hlavou, ktorý je pri vedomí.

Ako podložku použijeme deku, zložený kabát, poťahy zo sedadiel a iný vhodný materiál, ktorý netlačí na hlavu a krk.

d) Poloha v polosede (pri poranení hrudníka so zachovaným vedomím)

Ak má zranený poranený hrudník a je pri vedomí, napr. po náraze na volant, podľa okolností ho nevyberáme z vozidla okrem situácii keď je zotrúvanie postihnutého vo vozidle nebezpečné (požiar vozidla, obmedzenie dýchania stlačením hrudníka o volant a pod..), mierne sklopíme operadlo sedadla a podložíme mu hlavu tak, aby sa nemusel namáhať s jej udržaním.

e) Poloha na chrbte s pokrčenými nohami (pri poranení brucha so zachovaným vedomím)

Pri tejto polohe musia byť nohy čo najviac pokrčené a dostatočne podložené. Pokrčenie nôh a ich pritiahnutie k bruchu zmierňuje bolesť a odd'ahuje šok. Hlava a hrudník musia byť mierne podložené.

Zásady pri ukladaní zraneného do správnej polohy

1. Do správnej polohy ukladáme zraneného až vtedy, keď zabezpečíme všetky dôležité životné funkcie - dýchanie a krvný obeh.
2. Vždy postupujeme opatrne a musíme počítať s ďalšími možnými poraneniami, ktoré nie sme schopní sami identifikovať.
3. Zraneného neopúšťame, upokojujeme ho a nedávame mu jesť ani piť.
4. Na prikrytie použijeme izotermickú fóliu, ktorá je vo vybavení autolekárnice, príp. iné prikryvky.